

ОСТАННІ НОВИНИ

- 19:12** ЄС ухвалив нові санкції проти росії: хто потрапив до списку
- 19:09** Не міг увійти: фіналіст «Холостячки» мобілізувався до складу ЗСУ
- 19:15** Київ після атаки: постраждалим платитимуть за оренду житла до 40 тисяч грн
- 19:12** Кого не випустять за кордон: частина українських паспортів втратила чинність
- 19:06** «Багато бруду, не скажу ні слова»: Іво Бобул різко відповів на коментарі про своє схуднення
- 19:40** росія знищила в Україні вже 937 культурних пам'яток та споруд
- 19:29** «Не кажіть: я вас розумію»: головна психологиня ДСНС радить, як говорити з тими, хто горить все

Головне Євангеліє Софійського собору опинилося у колекції масажиста путіна: у Києві презентували дослідження про викрадені в Україні цінності

Ігор ОСИПЧУК, «ФАКТИ»

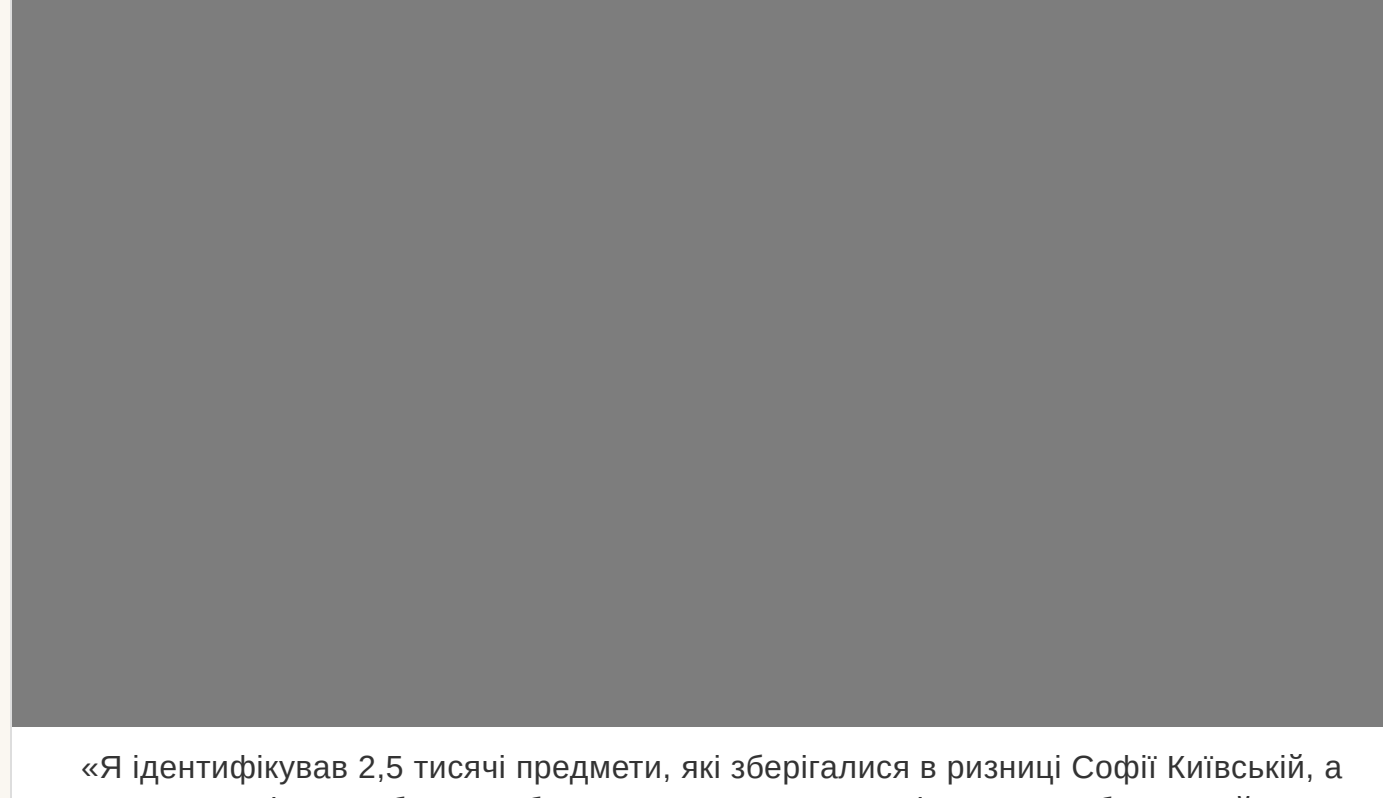
У день росії, 12 червня науковці Національного заповідника «Софія Київська» презентували дослідження про цінності з різниці (приміщення для зберігання церковного начиння, зокрема з дорогоцінних металів — Авт.) Софійського собору, які були в різні часи фактично викрадені і заради зберігання в Україні агресорці. Дослідження називається «Матеріали до історії великої різниці Софії Київської (XI — початок XIX століть)». Його автор — науковий співробітник Національного заповідника «Софія Київська», археолог, кандидат історичних наук Тимур Бобровський.

- Я ідентифікував 2,5 тисячі предметів, які зберігалися у різниці Софії Київської, а взагалі їх там було приблизно 7 тисяч, — розповів Тимур Анатолійович. — Тож сподіваюся, що у роботі з пошуку зниклих з різниці цінностей в мене будуть наступники.

«У Всеукраїнському музейному городкові, колишній лаврі в місті Києві, є таємний фонд цінностей»

- Виникає питання, як українські церковні цінності опинилися в росії? В якій спосіб відбулося пограбування? — каже Тимур Бобровський. — Пояснення знаходимо в двох архівних документах. Ось що написано в першому, складеному в 1933 році в Наркоматі освіти УРСР. Це доповідна заступника наркома освіти Яким Дудника. Цитую: «У Всеукраїнському музейному городкові, колишній лаврі в місті Києві, є таємний фонд цінностей. Ці речі мають велику матеріальну цінність, що визначається мільйонами карбованців золота. Знаходження цього фонду на території музейного городка при незадовільній організації охорони явно небезпечне. Наркомат освіти вважає за потрібне негайно сконденсувати фонд цінностей в кладових і сейфах державного банку». Ось такий документ.

І як ми знаємо, саме згідно за цією доповіддю, з фондів Всеукраїнського музейного містечка до Держбанку було передано 119 коштовних предметів та 154 золотих монет. Серед них цінності з різниці Софійського собору.

«Я ідентифікував 2,5 тисячі предметів, які зберігалися в різниці Софії Київської, а взагалі їх там було приблизно 7 тисяч», — розповів Тимур Бобровський

Другий документ (він 1934 року) — лист завідувача музейним відділом Народного комісаріату просвіти СРСР Фелікса Кона. Цитую у перекладі на українську: «У Держбанку СРСР в москві опинилися музейні цінності, передані Київською контрою. „Торгсин“ (радянська організація, яка займалася збиранням з різних джерел золота для продажу за кордон — Авт.) претягнув вилучити їх в обмін за валюту для продажу як антикварні виробы. Музей позбавляється таким чином рідкісних пам'яток... Тож просимо виокремити їх з музейних фондів на Україні, та передати до московських музеїв».

Отже маємо державну аферу: під приводом захисту цінностей відібрали їх у музеїв України. Потім запропонувати їх розпродаж за валюту іноземцям. І під тим самим приводом порятунку (ніби від продажу за кордон) передати знову музеям, але не українським, а російським.

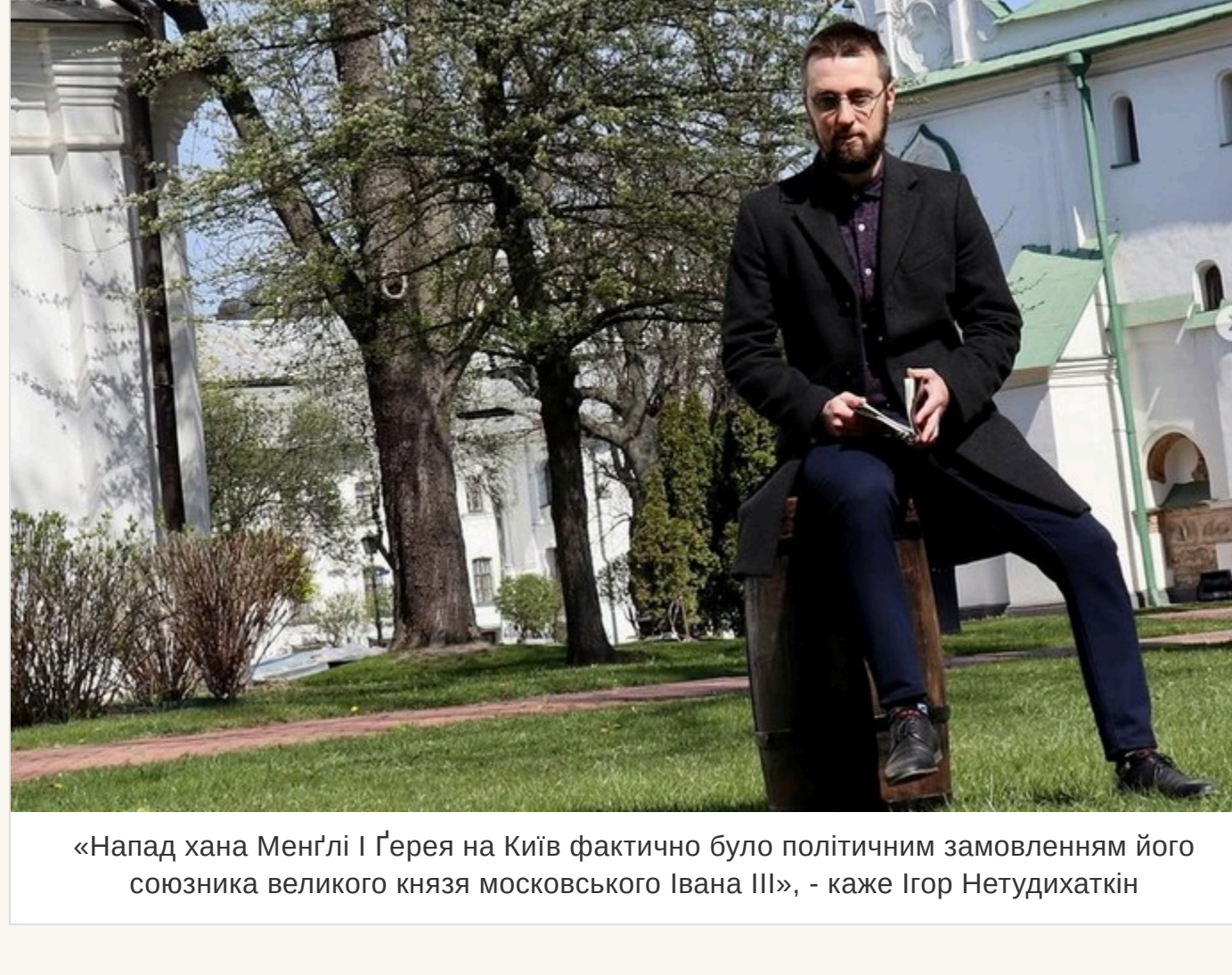

Фото предметів, що зникли з різниці Софійського собору

«На знак прихильності до московського царя Івана III хан відправив йому в дар два коштовних предмета з різниці Софійського собору»

- В різниці зберігалися різні речі — від богослужбових до побутових, — продовжує Тимур Бобровський. — Ці предмети слугували функціонуванню Софійського собору як православного храму, монастирського осередку і резиденції Київських митрополитів впродовж 900 років — з XI до початку XX століття. Різниця формувалася за рахунок речей, які були прибрані за власні кошти монастиря, а також подарунами від церковних ієрархів, вельмож та пересічних прочан. Впродовж існування різниці Софії Київської її (різницю) неодноразово грабували — як в стародавні часи, так і нові.

Про одне з таких пограбувань, яке сталося в 1482 році, розповів завідувач науково-дослідного відділу Інституту «Свята Софія» Національного заповідника «Софія Київська», кандидат історичних наук Ігор Нетудихаткін.

«Напад хана Менглі I Герей на Київ фактично було політичним замовленням його союзника великого князя московського Івана III», — каже Ігор Нетудихаткін

- В той рік (1482-й) кримський хан Менглі I Герей захопив і пограбував Київ, — каже Ігор Анатолійович. — Напад Менглі I Герей на Київ фактично було політичним замовленням його союзника великого князя московського Івана III. Як оповідав дружині Софійській літопис, на знак прихильності до Івана III хан відправив йому в дар два коштовних предмета з різниці Софійського собору — патир і дискос (золоті священні предмети в православній та католицькій церквах, які використовуються під час літургії для освячення хліба і вина та причастя вірня).

В 2011 році в росії з'явилася публікація двох науковців про той самий патир, який хан відправив царю. Зараз ця реліквія зберігається в музеї московського кремля. А туди вона потрапила зі скарбниці Благовіщенського собору московського кремля (був домовим храмом московських царів). Важливо, що до цього патира немає вкладного напису. Ці науковці провели місцевізнавчий аналіз, дійшли висновку, що патир може датуватися серединою XV століття. Відсутність вкладного запису вони пояснюють тим, що піддон патира було перероблено. Не виключено, що це було зроблено, щоб приховати вкладний напис. На їх думку, цей напис міг містити імена одного з митрополитів Київських та всієї Русі — або Ісідора, або його наступника Григорія II. Але це гіпотеза.

Патир з Софії Київської, який хан відправив у подарунок великому князю московському Івану III. Фото автора

Тепер щодо іншого предмета з різниці Софійського собору — а саме Євангелія. В 2021 році в Санкт-Петербурзі було відкрито Музей християнської культури. В його експозиції є Євангеліє, на обкладинці якого зображено якону Софії Київської. На задньому боці металевого окладу цього Євангелія — також добре знайомий нам сюжет. Мова йде про зруку частину так званого Софійського дилітихи (виліт — це складний удієв), який ви можете побачити в іконостасі Софійського собору. Виходячи з цих ознак, можна впевнено сказати, що в Музей християнської культури в Санкт-Петербурзі демонструється святе Євангеліє митрополита Стефана Яворського. Воно є в усіх описах (каталогів) предметів різниці Софійського собору.

Оклад Євангелія, подарованого Софійському собору митрополитом Яворським. Фото автора

Це Євангеліє — вклад (подарунок) Софійському собору митрополита Стефана Яворського (колишнього викладача Києво-Могилянської академії), якого перевели в москву за розпорядженням царя Петра I. Яворський став там местоблюстителем патріаршого престолу, і в 1703 році він зробив дорогоцінний вклад в Софійський собор — вишукав Євангеліє.

Стефан Яворський

Ця історія мала продовження. В Києві митрополит Рафаїл Заборовський в 1730—1740 роки замовив новий іконостас для Софії Київської. У якості зразка для написання головних ікон іконостасу взяв образи з окладу головного на той час Євангелія Софійського собору, подарованого Яворським.

— Як це Євангеліє опинилось в Санкт-Петербурзі?

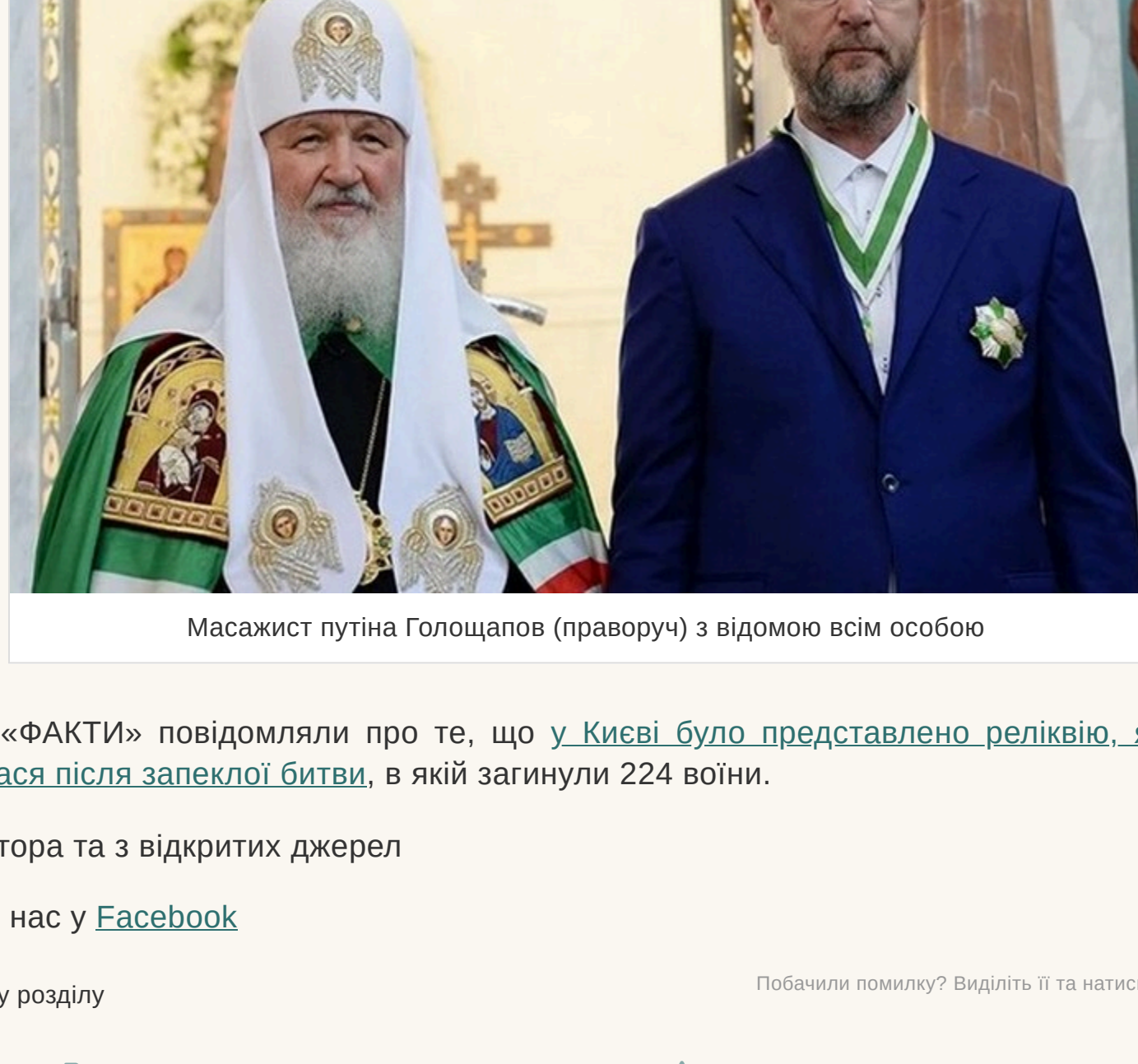
- У 1995 році в рф в журналі «Мир музеїв» вийшла стаття мистецтвознавчині Ельвіри Самецької, в якій зазначено що Євангеліє Степана Яворського придбане на аукціоні (не вказано, в якому) Російським національним музеєм за 150 тисяч доларів. Що являє собою цей музей? Це один з перших в росії приватних музеїв, який було засновано в 1993 році.

— Як Євангеліє зникло з Софії Київської?

— Відповідь очевидна: коли влада здарила з різниці в Києво-Печерській лаврі (те, що лишилася музейне містечко, туди перевезли речі з різниці Софійського собору в той час).

Повертаючись до статті в журналі «Мир музеїв», слід сказати, що вона мала на меті якось обґрунтувати, що така непересічна річ потрапила в приватний музей — мовляв, купили та її годі.

Важливо розуміти, що російський національний музей заснував російський антикар Олександр Іванов, який ніби відомий як власник великої колекції яцьк Фаберже. З москви його приватний музей було переміщено в Німеччину в Баден-Баден. Але спершу співробітники цього приватного музею на подаріт Константину-Еленієвському православного жіночого монастиря в Санкт-Петербурзі заснували філію — Музей християнської культури (потім його ще перевірили з великою полтю за участі високопоставлених осіб). На церемонії відкриття був присутній бізнесмен і кштор (векослоп староста) Константино-Еленієвського православного жіночого монастиря Костянтин Голоцалов. Фонди Музею християнської культури вважаються власністю Голоцалова, який відомий як масажист путіна. Тож з великою долею ймовірності ми можемо казати, що головне Євангеліє Софійського собору нині перебуває в колекції масажиста путіна.

Масажист путіна Голоцалов (праворуч) з відомою всім особою

Раніше «ФАКТИ» повідомляли про те, що у Києві було представлено реліквію, яка дивом збереглася після заплечної битви, в якій загинули 224 воїни.

Фото автора та з відкритих джерел

Читайте нас у Facebook

До змісту розділу

ПОПУЛЯРНЕ

- 1 Батьку лише Гоушевському стільки грошей, що той побудував шестисповерховий будинок і укличіє: вийшла книга про українську інтелігенцію початку XX століття
- 2 «Мене називають стервено», суддя, яка працювала на фоб, отримала 15 років у колонії за держзраду в умовах воєнного часу
- 3 «Наше завдання — померти у вертикальному положенні й без замирення» 70-річний інструктор ЛЯР про боротьбу з поганою генетикою та грибами
- 4 Вбивця мав з собою два зображення Петлюри, але спитав: «Ви Петлюра?» — і після ствердної відповіді почав стріляти 100 років тому загинув лідер УНР
- 5 «Ми закрили на позиції, не знищувалися в нурль»: в Києві презентували Євангеліє Туркеського Євангелія XI століття

Рейтинг популярності за останні 7 днів

Погода 15.06.2024, вівторок

+19°

Кінь: вологість: 80% тис: 742 мм вітер: 4 м/с, змінний

Погода на 10 днів від synop.ru.ua

БІЛЬШЕ У РОЗДІЛІ

- Вбивця мав з собою два зображення Петлюри, але спитав: «Ви Петлюра?» — і після ствердної відповіді почав стріляти 100 років тому загинув лідер УНР
- Священник склав реліквію в ящику з вугіллям, але експедиція знала, де її шукати: в Києві презентували Євангеліє Туркеського Євангелія XI століття
- Мазепа зустрічався з королем Швеції у селі, де сталося диво: у Києві відкрилася виставка, експонат якої має до цього пречинність
- Помі одні дискусували, як назвати український парламент, письменники і адвокат за рубль опублікували оголошення про створення Центральної Ради
- Загинувши в чернівецькому бою 224 воїни: в Києві показали реліквію, яка дивом збереглася після заплечної битви